

Vergaderjaar 1993-1994

23 714

Wijziging van, onder meer, Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek in verband met invoering van medevoogdij en gezamenlijke voogdij

Nr. 1

KONINKLIJKE BOODSCHAP

Aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Wij bieden U hiernevens ter overweging aan een voorstel van wet tot wijziging van, onder meer, Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek in verband met invoering van medevoogdij en gezamenlijke voogdij.

De toelichtende memorie (en bijlagen) die het wetsvoorstel vergezelt, bevat de gronden waarop het rust.

En hiermede bevelen Wij U in Godes heilige bescherming.

's-Gravenhage, 10 mei 1994

Beatrix

Nr. 2

VOORSTEL VAN WET

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje Nassau, enz. enz. enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenselijk is medegezag over minderjarige kinderen mogelijk te maken voor partners van ouders en daartoe Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek, de Wet op de jeugdhulpverlening alsmede het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering te wijzigen;

Zo is het, dat Wij, de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

ARTIKEL I

Indien het bij koninklijke boodschap van 3 februari 1993 ingediende wetsvoorstel houdende nadere regeling van het gezag over en van de omgang met minderjarige kinderen tot wet wordt verheven, wordt Titel 14 van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek als volgt gewijzigd:

S-RW

A

Artikel 245 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het tweede lid komt te luiden:
2. Onder gezag wordt verstaan ouderlijk gezag, voogdij, dan wel medevoogdij.
2. Het derde lid, tweede volzin, komt te luiden: Voogdij en medevoogdij worden door anderen dan ouders uitgeoefend.
3. Een vijfde lid wordt toegevoegd, luidende:
5. Het gezag van de ouder die dit samen met een medevoogd uitoefent, wordt aangemerkt als ouderlijk gezag dat door één ouder wordt uitgeoefend, tenzij uit een wettelijke bepaling het tegendeel voortvloeit.

B

In artikel 248 wordt na voogd ingevoegd: , de medevoogd.

C

Aan artikel 249 worden de woorden «of voogd» vervangen door: «, de voogd of de medevoogd».

D

In artikel 250 wordt voor de tekst het cijfer 1 geplaatst en wordt een tweede en derde lid toegevoegd, luidende:

2. In geval van medevoogdij en gezamenlijke voogdij wordt overeenkomstig het eerste lid een bijzondere curator benoemd bij belangenstrijd tussen de minderjarige enerzijds en de medevoogd of de met het gezag belaste ouder, dan wel de beide voogden of een van hen anderzijds.
3. Met voogd wordt gelijkgesteld de medevoogd die het gezag over de minderjarige alleen uitoefent.

E

In het derde lid van artikel 253i wordt de punt vervangen door: «, behoudens artikel 253w».

F

Na afdeling 3 wordt een nieuwe afdeling 3a ingevoegd, luidende:

AFDELING 3A. Medevoogdij

Artikel 253t

1. Indien het gezag over een kind bij één ouder berust, kan de rechtbank een ander dan een ouder die in een nauwe persoonlijke betrekking tot het kind staat, benoemen tot medevoogd.
2. De rechtbank doet dit op gezamenlijk verzoek van de met het gezag belaste ouder en de ander.
3. Indien het kind tevens in familierechtelijke betrekking staat met een andere ouder, wordt het verzoek slechts toegewezen, indien de ouder die het verzoek doet op de dag van het verzoek gedurende tenminste drie jaar alléén met het gezag is belast geweest.
4. Het verzoek wordt afgewezen indien gegronde vrees bestaat dat bij inwilliging de belangen van het kind zouden worden verwaarloosd.
5. Medevoogdij kan niet worden toegekend in de gevallen bedoeld in artikel 253q, eerste lid, en artikel 253r. Zij staat niet open voor rechtspersonen.

Artikel 253u

De medevoogdij begint op de dag waarop de beslissing die de benoeming inhoudt, in kracht van gewijsde is gegaan, of, indien zij uitvoerbaar bij voorraad is verklaard, daags nadat de griffier de medevoogd van zijn benoeming mededeling heeft gedaan.

Artikel 253v

De met het gezag belaste ouder en de medevoogd oefenen gezamenlijk het gezag over het kind uit. Artikel 253a is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 253w

1. De met het gezag belaste ouder en de medevoogd voeren gezamenlijk het bewind over het vermogen van het kind en vertegenwoordigen gezamenlijk het kind in burgerlijke handelingen, met dien verstande dat elk van beide alléén hiertoe ook bevoegd is mits niet van bezwaren van de ander is gebleken.

2. Medevoogdij omvat geen bewind indien de met het gezag belaste ouder het bewind niet voert ingevolge artikel 253i, vierde lid, onder a of c. De in artikel 253i, vijfde lid, genoemde bevoegdheid komt eveneens toe aan de medevoogd.

3. Op het bewind van de medevoogd zijn de artikelen 253j en 253k van overeenkomstige toepassing.

Artikel 253x

De medevoogd is, zolang zijn medevoogdij voortduurt, verplicht tot het verstrekken van levensonderhoud jegens het kind dat onder zijn medevoogdij staat. Artikel 404 van dit Boek is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 253y

1. Na de dood van de met het gezag belaste ouder oefent de medevoogd de voogdij over de kinderen uit.

2. De rechtbank kan op verzoek van de overlevende ouder te allen tijde bepalen dat deze, mits daartoe bevoegd, alsnog met het gezag wordt belast.

3. Artikel 253g is niet van toepassing.

Artikel 253z

Wanneer de met het gezag belaste ouder op een der in artikel 246 genoemde gronden daartoe onbevoegd is, oefent de medevoogd het gezag over de kinderen alleen uit. Wanneer de grond van de onbevoegdheid is weggevallen, herleeft het gezamenlijke gezag.

Artikel 253aa

1. Artikel 253z is van overeenkomstige toepassing, indien:

a. de met het gezag belaste ouder, al dan niet tijdelijk, in de onmogelijkheid verkeert het gezag uit te oefenen; of

b. het bestaan of de verblijfplaats van de met het gezag belaste ouder onbekend is.

2. Het gezag dat aan de ouder toekomt, is geschorst gedurende de tijd waarin een van de in het eerste lid bedoelde omstandigheden zich voordoet.

Artikel 253bb

1. Op verzoek van de met het gezag belaste ouder en de medevoogd gezamenlijk of van een van hen beëindigt de rechtbank de medevoogdij.
2. Na beëindiging van de medevoogdij oefent de ouder het gezag alleen uit.
3. Indien gegronde vrees bestaat voor verwaarlozing van de belangen van het kind, kan de rechtbank in afwijking van het tweede lid en op daartoe strekkend verzoek van de medevoogd bepalen, dat deze tot voogd wordt benoemd. Dit heeft tot gevolg dat de ouder het gezag verliest.
4. De rechtbank benoemt de medevoogd niet tot voogd dan nadat zij de niet met het gezag belaste ouder in de gelegenheid heeft gesteld te verzoeken hem met het gezag over het kind te belasten en op dit verzoek heeft beslist.
5. Indien de rechtbank na beëindiging van de medevoogdij de medevoogd tot voogd heeft benoemd, kan zij te allen tijde wegens gewijzigde omstandigheden een ouder op diens verzoek alsnog met het gezag belasten.

Artikel 253cc

1. De rechtbank kan de medevoogd van het gezag ontzetten. De artikelen 269 en 270, eerste lid, zijn van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat in plaats van de andere ouder in artikel 270, eerste lid, moet worden gelezen: een ouder.
2. Artikel 271 is van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat in plaats van de andere ouder in het tweede en derde lid moet worden gelezen: «de ouder» en in het vierde lid in plaats van beide ouders: zowel de ouder als de medevoogd.
3. Artikel 272 is van overeenkomstige toepassing met dien verstande dat in plaats van ouders moet worden gelezen: de ouder en de medevoogd.

Artikel 253dd

1. De medevoogdij eindigt op de dag waarop:
 - a. het gezag van de ouder eindigt;
 - b. het gezamenlijke gezag van de ouders een aanvang heeft genomen ingevolge artikel 252, eerste lid, dan wel artikel 253;
 - c. in kracht van gewijsde is gegaan de beschikking waarbij aan de ouders gezamenlijk gezag is toegekend of de medevoogdij is beëindigd.
2. Is de beschikking, bedoeld in het eerste lid, onder c, uitvoerbaar verklaard bij voorraad, dan eindigt de medevoogdij daags nadat de griffier de medevoogd van de beschikking mededeling heeft gedaan.

G

Indien het bij koninklijke boodschap van 29 januari 1993 ingediende voorstel van wet houdende herziening van de maatregel van ondertoezichtstelling van minderjarigen tot wet wordt verheven, wordt aan artikel 254 een vijfde lid toegevoegd, luidende:

5. Voor de toepassing van deze afdeling wordt de medevoogd aangemerkt als een met het gezag belaste ouder.

H

In artikel 271 wordt, met vernummering van het vijfde lid tot zesde lid, een nieuw vijfde lid ingevoegd, luidende:

5. Schorsing van een met het gezag belaste ouder omvat schorsing van

de medevoogd tenzij de rechtbank bepaalt dat de medevoogd gedurende de schorsing het gezag over de kinderen alleen uitoefent.

I

Na artikel 281 worden drie nieuwe artikelen ingevoegd, luidende:

Artikel 282

1. Op eensluidend verzoek van de voogd en een ander die in een nauwe persoonlijke betrekking tot het kind staat, kan de rechter bepalen dat de voogdij door hen gezamenlijk wordt uitgeoefend.

2. Voor de duur van de gezamenlijke uitoefening van de voogdij worden beide in het eerste lid bedoelde personen als voogd aangemerkt.

3. Het verzoek wordt afgewezen indien gegronde vrees bestaat dat bij inwilliging de belangen van het kind zouden worden verwaarloosd.

4. Gezamenlijke uitoefening van de voogdij is niet mogelijk ten aanzien van tijdelijke voogdij als bedoeld in de artikelen 296 en 297. Zij staat niet open voor rechtspersonen.

5. Artikel 253a is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 282a

De gezamenlijke uitoefening van de voogdij eindigt op de dag waarop in kracht van gewijsde is gegaan de beschikking waarbij de gezamenlijke uitoefening van de voogdij is beëindigd of waarbij de voogdij is geëindigd ingevolge artikel 281, alsmede na het overlijden van een van de voogden.

Artikel 282b

Na de dood van een voogd die de voogdij samen met een ander uitoefende, oefent de andere voogd voortaan alleen de voogdij over de kinderen uit.

J

In artikel 293 wordt in onderdeel b de punt vervangen door een puntkomma en wordt een onderdeel c toegevoegd, luidende:

c. indien de medevoogd van rechtswege voogd over de kinderen wordt.

K

Aan artikel 297 wordt een vierde lid toegevoegd, luidende:

4. Indien in geval van gezamenlijke uitoefening van de voogdij een van de in het eerste lid bedoelde omstandigheden zich voordoet ten aanzien van een van beide voogden, oefent de andere voogd het gezag over de kinderen alleen uit. Zodra deze omstandigheid is vervallen, herleeft de gezamenlijke voogdij. Het tweede lid is niet van toepassing.

L

In artikel 298 wordt na het woord geschorst de punt vervangen door: ten aanzien van de voogd die het betreft.

M

In artikel 299 wordt na het woord ambtshalve de punt vervangen door: , behoudens artikel 282a.

N

Aan artikel 299a wordt een zesde lid toegevoegd, luidende:
6. In geval van gezamenlijke uitoefening van de voogdij wordt de in het eerste lid bedoelde instemming door beide voogden gegeven.

O

Aan artikel 322 wordt een tweede lid toegevoegd, luidende:
2. Bij gezamenlijke uitoefening van de voogdij is het eerste lid slechts van toepassing indien beide voogden zich van hun bediening willen doen ontslaan.

P

Na artikel 322 wordt een nieuw artikel toegevoegd, luidende:

Artikel 323

Op verzoek van de voogden gezamenlijk of van een van hen beëindigt de rechter de gezamenlijke uitoefening van de voogdij. Alsdan bepaalt de rechter aan wie van beide voortaan het gezag over ieder der minderjarige kinderen alleen zal toekomen.

Q

Aan artikel 324 worden twee leden toegevoegd, luidende:
3. Indien in geval van gezamenlijke uitoefening van de voogdij een van de in het eerste lid genoemde gronden zich voordoet ten aanzien van een van beide voogden, oefent de andere voogd het gezag over de kinderen alleen uit.
4. Zodra de grond van de onbevoegdheid is vervallen, herleeft de gezamenlijke voogdij.

R

In artikel 329, eerste lid, wordt «de voogd» vervangen door: een voogd.

S

Artikel 331 wordt als volgt gewijzigd:
1. Met vernummering van het tweede en derde lid tot vierde en vijfde lid worden na het eerste lid twee nieuwe leden toegevoegd, luidende:
2. Indien in geval van gezamenlijke uitoefening van de voogdij de rechtbank de schorsing van de te ontzetten voogd onvoldoende acht om de kinderen aan diens invloed te onttrekken, dan kan zij ook de andere voogd schorsen.
3. Indien in geval van gezamenlijke uitoefening van de voogdij slechts een van de voogden wordt geschorst, wordt gedurende de schorsing het gezag door de andere voogd alleen uitgeoefend.
2. In het vierde lid worden de woorden «Bij schorsing van de voogd vertrouwt de rechtbank» vervangen door: In de in het eerste en tweede lid bedoelde gevallen vertrouwt de rechtbank.

T

In artikel 332 wordt na het woord voogd toegevoegd: of voogden.

U

Artikel 334 wordt als volgt gewijzigd:

1. Aan het eerste lid wordt de punt aan het einde van de zin vervangen door: , behoudens het bepaalde in het derde lid.
2. Na het tweede lid wordt een derde lid toegevoegd, luidende:
3. Indien sprake is van gezamenlijke uitoefening van de voogdij en de ontzetting slechts een van de voogden betreft, wordt de voogdij voortaan door de andere voogd alleen uitgeoefend.

V

Aan 336a wordt een vierde lid toegevoegd, luidende:

4. In geval van gezamenlijke uitoefening van de voogdij, wordt de in het eerste lid bedoelde instemming door beide voogden gegeven.

W

Na artikel 337 wordt een nieuw artikel toegevoegd, luidende:

Artikel 337a

1. In geval van gezamenlijke uitoefening van de voogdij worden de bevoegdheden die de voogd ingevolge de paragrafen 11 en 12 heeft, gezamenlijk door de voogden uitgeoefend, met dien verstande dat de bevoegdheden ook aan een voogd alleen toekomen tenzij van bezwaren van de andere voogd is gebleken.
2. De in bedoelde paragrafen genoemde verplichtingen rusten op ieder van de voogden.

X

Artikel 359 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt na «te allen tijde» ingevoegd: op verzoek van de andere voogd of.
2. Een derde lid wordt toegevoegd, luidende:
3. Indien in het geval van gezamenlijke uitoefening van de voogdij een van de voogden de rekening alleen heeft ingediend, moet hij gelijktijdig een afschrift van de rekening aan de andere voogd doen toekomen. Deze kan binnen twee maanden bezwaren tegen de rekening bij de rechter indienen.

Y

Aan artikel 360 wordt een vijfde lid toegevoegd, luidende:

5. In geval van gezamenlijke uitoefening van de voogdij ontvangen beide voogden het in het vierde lid bedoelde afschrift en kan de rechter de in het derde lid bedoelde kosten ook ten laste van de voogden gezamenlijk brengen.

Z

In artikel 362 wordt na «kan» ingevoegd: op verzoek van de andere voogd of.

AA

Artikel 370 wordt als volgt gewijzigd:

1. Aan het eerste lid wordt een volzin toegevoegd, luidende: In geval van gezamenlijke uitoefening van de voogdij wordt tot onderbewind-

stelling slechts beslist indien het verzoek door beide voogden gezamenlijk wordt gedaan.

2. Aan het tweede lid wordt een volzin toegevoegd, luidende: In geval van gezamenlijke uitoefening van de voogdij worden deze verplichtingen opgelegd aan beide voogden.

3. In het vierde lid wordt in de eerste volzin na het woord voogd ingevoegd: «, en bij gezamenlijke uitoefening van de voogdij aan de voogden,» en wordt in de tweede volzin «de voogd» vervangen door «een voogd».

4. In het zesde lid wordt in de eerste volzin na het woord voogd ingevoegd: , en bij gezamenlijke uitoefening van de voogdij aan de voogden,.

5. In het negende lid wordt «de voogd» vervangen door: een voogd.

AB

Voor de bepaling van artikel 373 wordt het cijfer 1 geplaatst en wordt een tweede lid toegevoegd, luidende:

2. Indien de gezamenlijke uitoefening van de voogdij is geëindigd en als gevolg daarvan het gezag wordt uitgeoefend door een van de voogden alleen, doet degene wiens voogdij geëindigd is rekening en verantwoording aan degene die de voogdij alleen uitoefent.

ARTIKEL II

Indien het bij koninklijke boodschap van 8 april 1991 ingediende voorstel van wet houdende wijziging van de Wet op de jeugdhulpverlening en enige andere wetten tot wet wordt verheven, worden in artikel 41a, eerste lid, de woorden «en de onderhoudsplichtige stiefouder» vervangen door: de onderhoudsplichtige stiefouder en de medevoogd.

ARTIKEL III

In artikel 47 van de Wet op de jeugdhulpverlening wordt na stiefouders toegevoegd: «en medevoogden».

ARTIKEL IV

In het tweede lid van artikel 429g van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering wordt het woord «voogdij» vervangen door: medevoogdij, voogdij.

ARTIKEL V

Deze wet treedt in werking met ingang van de eerste dag van de tweede kalendermaand na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin zij wordt geplaatst.

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Minister van Justitie,